

Csongrádmegyei Gazda

MEZŐGAZDASÁGI ÉS GAZDATÁRSADALMI IDŐSZAKI SZAKLAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS A CSONGRÁDMEGYEI „SÓTÉR”
MÉHÉSZ EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület,
Szentes, Kossuth tér 5.
Telefon: 149.

Felelős szerkesztő:
DR. BARTHA ANTAL
titkár.

Megjelenik havonként egyszer.
Előfizetés egész évre 6 pengő. Egyesületi tagok ingyen kapják.

A buza kérdés

van előtérben, amióta a miniszterelnök úr felvette a mezőgazdasági termelés átállításának gondolatát. Erre a termelési reformra kétségtelenül szükség van, mert buzánkat csak áron alól, 35 millió pengő ráfizetéssel tudjuk eladni. Ennek a 35 milliónak elvonása azonban összehasonlíthatatlanul több kárt jelentene, mint hasznot, ha az átszervezéssel egyidejűleg nem történnék gondoskodás arról, hogy a gazda nagyobb jövedelmet tudjon kihozni földjéből.

Hogy a buzatermő területek az utóbbi időkben valamelyest szaporodtak, annak okát és magyarázatát nem csupán a 20 pengős buzaárban kell keresni, amihez csak azért ragaszkodik a gazda, mert sok az adó, magas az iparcikk ára, általában mindaz, amit venni kell, hanem mert a buza az, amit a legtöbb célra lehet felhasználni; ha kicsi haszonnal is, de mindig el lehet adni, vagy ha nem is lehetne eladni, a legkevesebb veszteséggel és veszéllyel tárolni.

Mezőgazdasági termelésünk átszervezéséhez alaposan elgondolt, átfogó és radikális reformprogram keretében szabad csak hozzáfogni, nehogy az ellenkező eredményt érjük el. Az átszervezéssel kapcsolatos teendők elvégzésére és a feltétlenül jelentkező zökkenők áthidalására komoly befektetésekre is lesz szükség, amire nem vállalkozhatnak azok a kisgazdák, akik úgyszólván márol-holnapra, de mindig előre élnek és csak egyetlen rossz termés vagy az értékesítés lehetetlenülése koldusbotra juttathat.

Az átállítás egyik évről a másikra a gazda-

közönség szervezatlensége miatt meg nem valósítható. A megvalósításhoz évekre lesz szükség és fokozatosan csak úgy valósítható meg, ha azzal egyidejűleg az értékesítés kérdése is megoldatik, mert nem elég csak termelni, hanem értékesíteni is kell. Az értékesítés lehetőségei fogják eldönteni, hogy mit termeljünk.

Az értékesítés kérdésének megoldását nagyban elősegítené, ha a mezőgazdasági termelés átállításával egyidejűleg megkezdődne iparunk átállítása is, amelyek között nagyon sok olyan üvegházi ipar van, amelyért a mezőgazdaság, hogy nyersanyaghoz juthasson, hogy fennmaradása és léte biztosítható, már sokat áldozott a múltban és áldoz még a jelenben is, talán többet, mint az a tehertétel, amelytől a mezőgazdaság átszervezésével szabadulni akarnánk. Át kell tehát állítani iparunkat is a mezőgazdaság szolgálatába és a jövőben csak azokat pártolni, amelyek a hazai nyersterményeket: gyapjút, bőrt, kender, len, olajosmagvak stb. dolgozzák fel.

Sokan a gazda szemére szokták vetni és nemtörődömségének tudják be azt, hogy nem követ el mindent és nem használja ki a mezőgazdasági tudomány minden eszközét arra, hogy a talaj és időjárás nehézségeit legyőzze, hogy egyhelyben topog, hogy nehezen simul a változott idők követelményeihez. Akik ilyen könnyen ítélkeznek, figyelembe vették-e azt, hogy a kisgazda tőkeszegény, felszerelése is éppen ezért nagyon is hiányos, hitelt nem kap, vagy ha kap is, olyan kamat mellett, amelyet a mezőgazdaság nem bírel és mindannyiszor pórul járt, ha elhagyta azokat a kitaposott nyomokat, amelyre maga az élet tanította meg? Gondolnak-e az egyes kisbirtokok szétagolt-

ságára, ami szintén korlátokat állít a termelés lehetőségéi elé?

Mindezekkel nem azt akarjuk mondani, hogy nem helyeseljük és ne szívelejünk meg a miniszterelnök ur szavait, hanem néhány vonással ráakarunk mutatni arra, hogy a kérdés nagyon is sokoldalú és annak megoldása nagy körülmétekintést igényel.

Mit termeljünk tehát? Mindenütt azt, ami az illető vidék éghajlati és talajviszonyainak a legjobban megfelel. Csökkentsük buzavetésterületünket az ország mindazon részein ahol gyenge minőségű búzák teremnek, mert a gyenge minőségű buza termelése a világot fenyegető buzaválság miatt a piacok teljes elvesztését és katasztrófát jelentene a magyar mezőgazdaságra. Ez okból a Tiszavidék buzájának kiváló minőségére tekintettel és mert éghajlati és talajviszonyai a buzatermelésre predesztinálják, szélsőséges éghajlati viszonyai között pedig a buzatermelés, ha nem is rentabilis, de mindenesetre a legbiztosabb termést adja, arra kell törekednünk, hogy a korlátozás ide ne terjedjen ki, sőt minőségbúza termelő helynek minősíttessék. Az átállítást nálunk előbb vagy utóbb a visszaállítás váltaná fel, ami mellett bizonyít az, hogy az uradalmakból hazakerült, itthon saját földjeiken gazdálkodó, a legmagasabb képesítéssel és gyakorlati tapasztalatokkal bíró gazdatisztek is kénytelenek voltak minden ambíció dacára a kísérletezésekkel felhagyni és saját üzemeikben is visszatérni a hosszú tapasztalatok alapján itt kialakult termelési rendhez. Nem tagadjuk, bizonyos foku irányításra a talajművelést, talajerőfenntartást, egységes termelést, helyes trágyakezelést illetően stb. nálunk is szükség lenne, hogy minél jobb minőségben, minél jobb terméseredményeket érjenek el a kisgazdák is. A népies gazdálkodás fejlesztésére, a termelési színvonal emelésére minden eszközzel törekedni kell, mert ez fontos gazdaságpolitikai kérdés nemcsak az egyes gazdaságok, de a magyar föld embereltartó képessége szempontjából is.

Szarvasmarha bírálatok Csongrádmegyében.

A Csongrádvármegyei szarvasmarhatenyésztő egyesület bírói bizottsága f. évben június hó 20. án Csongrádon, Tömörkénypéteri bér gazdaságban és Szentesen, 21. én Szegváron és Mindszentén, július 3. án pedig Kiskirályságon Zoltán-téri bér gazdaságban és Nagymágocson tartott törzskönyvi bírálatokat.

A bírálatok Csongrád megyei városban kezdődtek, ahol 5 drb. kisgazda tehén került pótbírálat alá. Jótejelő jellegű, közepes mpt teheneket bírált a bizottság (3 drb. II/III. 1 drb. III. és 1 drb. III/IV. osztályzatot nyert). Csongrádon általában elég nemes tetszető színeződésű, közepes testű, jótejelő jelleggel bíró egyedekkel találkozunk, ami azt mutatja, hogy évekkel ezelőtt jónévű tenyészetekből vásárolt apaállatokat használtak köztenyésztésre. Az utóbbi években azonban a közepesnél is gyengébb apaállatok és zug-apaállatok használata folytán a tenyésztésben megállás, sőt visszaesés állott be, ami a mostani növendékekben észlelhető. Ezt a hibát a tejellenőrzés megindításával a vármegyei szarvasmarhatenyésztő egyesület igyekszik kiküszöbölni oly módon, hogy a zug-apaállatok használatát megtiltja és a köztenyésztésre vásárlandó apaállatokat minél jobb nevű tenyészetekből célozza beszereztetni. Takarmányozási és nevelési hibák kiküszöbölésére pedig a jövőben rövid gazdatanfolyamokat helyez kilátásba.

Csongrádról Tömörkénypéteribe ment a bizottság Károlyi László tehénészetébe, ahol 16 drb. fiatal tehén került pótbírálatra. A tehenek sok nemesiséget, jó tejelő jelleget, homogénitást és kitűnő fajtajelleget mutattak, amelyek igazolják a svájci import bikák kiváló átörökítő képességét. A tehenek kondíciója jó. Pótbírálatra került 16 drb. tehén ebből 11 drb. II/III.-nál jobb, 5 drb. II/III.-nál gyengébb osztályzatot kapott. A növendék és szópós borjuk a bizottság elismerését váltották ki. A sveicből importált Eiger a I. oszt. tenyészbika jellege a borjukon jól észlelhető. A borjunevelés azonban még mindig hagy kívánnivalót maga után.

Aznapi délután még Szentesenre érkezett a bizottság, ahol 4 drb. kisgazda tehén került bírálat alá (2 drb. II., 1 drb. III. és 1 drb. III/IV. oszt. nyert.) A tehenek közül 2 drb. igen jó színeződésű és nemes jellegű volt, míg 2 drb. közepes minőségűnek felelt meg. Szentesen általában igen jó tejelő jellegű teheneket találtunk. A küllemi hibákat pedig jó neveléssel, jó takarmányozással, az apaállatok helyes megválasztásával, az utódokban fokozatosan ki lehet küszöbölni.

Szegváron 8 drb. tehén került pótbírálatra, (2 drb. II/III.-nál jobb, 6 drb. gyengébb.) Ez a gyenge bírálati eredmény a véletlen műve, mert Szegváron jó fajtajellegű, nemes, közepesen tejelő, jó-

szervezetű, egészséges állomány van a kispaszádák kezén. A 3 drb. községi bika tetszett a bizottságnak 1 drb. tvsz., 2 drb. mpt. Mind a 3 drb. II. osztályzatot kapott. A szegvári kispaszádák haladni vágyók, jó minőségű és egészséges birtokmegosztás révén fokozatosan rendezkednek be a szántóföldi, különösen pillangósvirágú takarmányok termelésére, az egyesület tanácsadását és utmutatását mindig szívesen fogadják és igyekeznek ezt keresztül is vinni.

Mindszenten 17 drb. kispaszadatehén került pótbírálatra (4 drb. II/III-nál jobb, a többi gyengébb.) A mindszei kistenyésztőkre ugyanaz vonatkozik mint a szegváriakra. A két község gazdái között csendes tenyésztői verseny észlelhető, melynek eredménye egy évtized alatt szépen ki fog majd bontakozni. Mindszenten a már múlt években beszerezett mezőhegyesi bikák utódai tenyésztésbeni javulást mutatnak. Most 2 drb. mezőhegyesi és 1 drb. dunántúli származású bika került bírálatra. 1 drb. II., 1 drb. II/III. és 1 drb. III-as osztályzatot kapott.

A pótbírálatokat f. hó 3-án folytatták Kiskirályságon, ahol 7 drb. kispaszadatehén került bírálat alá. (2 drb. II/III-nál jobb, a többi gyengébb osztályzatot kapott.) A közepes minőségű magyar piros-tarka állományra a község mezőhegyesi (Flórián E. 59.) bikát használ (I/II. oszt.) melynek hí átörökítő képessége utódaiban tisztán látható. A tehenek kondíciója jó. Itt is szép fejlődésre van kilátás, a fennálló tenyésztési hibákat borjunevelés, takarmánytermelés tökéletesítésével eredményesen meg lehet oldani.

Árpádhalm-Zoltántéri tehenészetében 9 drb. tehén került pótbírálatra 6 drb. II/III-nál jobb, a többi gyengébb osztályzatot nyert. Az állomány fokozatos javulását biztosítják a Mezőhegyesről származó Munterheld és Eigen telivér szimmentháli törzsbikák.

Nagymágocsra a bírálatok gróf Károlyi Imre tehenészetében értek véget, ahol 18 drb. újfelyveteli tehén került bírálat alá. 10 drb. II/III-nál jobb, 8 drb. gyengébb osztályzatot nyert. Jó magyar piros-tarka egyedeket bíralt a bizottság. A kellemes színeződések, jó csontozat és kondíció megtalálták a összhangot, így a szép állomány jó bírálati eredményt ért el. Az állomány tovább javítása, fejlesztése céljából jó átörökítő képességű és csontozatú telivér bikára van szükség, mely tulajdonságokat a Póstelekről most vásárolt 75/7 Bs. 2. Gerla tvsz. bikában véljük megtalálni.

A bírálatokon megjelentek: Valton Róbert, vm. gazdasági felügyelő, Csongrádváros gazdasági tanácsnoka, vitéz Zentai Rezső igazgató. Csongrád, Rack Lajos urad. intéző Tömörkénypéteri, Walther Nándor járási gazdasági felügyelő, Halász Sz. Ferenc Szentes, Nádas István közs. bíró, Puskás Sándor Szegvár, dr. Benedek László kir. állatorvos, Koltai József főjegyző Mindszent, Csizmadia Sándor Kiskirályság, Horváth János jószágfelügyelő, Kóczán Géza urad. intéző, Meggyesi Iván uradalmi ellenőr Zoltántér, vitéz Foltényi Lőrincz grófi uradalmi jószágfelügyelő, Cziráki József uradalmi intéző. Az Alföldi Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek szövetségétől dr. Mészáros József m. kir. gazdasági felügyelő, szövetségi igazgató. A Csongrád-vármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesülettől pedig Mondok Sándor j. m. kir. gazdasági felügyelő, egyesületi igazgató.

Nagy Márton
tg. ellenőr.

Szabályok a pata és

csülök ápolására.

1. A patán sarat sose tőrjünk, annak eltávolítására kócot vagy rongyot használjuk.

2. Ha a pata hosszantartó szárazság miatt kiszárad és repedések jelennek meg rajta, akkor vékonyan vonjuk be olvasztott marhafaggyú és olívaolaj keverékéből készített kenőccsel. De ne csak az oldalfalakat, hanem a pata talpi felületét is kenjük be s ez a bekenés lehetőleg ne kefével, hanem puszta kézzel történjék.

3. Amennyiben a patán a százurepedés nem mély, akkor ügyes kovács kellő helyen alkalmazott faragással a repedés tovaterjedését meg tudja akadályozni.

4. Ha a patán mély repedés jelentkezik, az fájdalmas, sőt vérzik is, akkor ne engedjük tovább hajtani a lovat, hanem mutassuk meg állatorvosnak, aki idejében segíteni tud a bajon.

5. Nedves, trágyás állásban a nem ápolott pata nyírbarázdájában bűzös rothadás indul meg. Ezt száraz tiszta állás biztosításával és a nyírbarázdába helyezett kreolinos vattával szüntethetjük meg, súlyos esetben formalin-spirituszos ecseteléssel gyógyíthatjuk meg.

6. Kezeljük jól, ápoljuk gondosan lovaink patáját, akkor ritkán lesz sánta lovunk.

A SZENTESI TAKARÉKPÉNZTÁR

(ALAPITTATOTT 1869 ÉVBEN)

Betéteket a legkedvezőbben gyümölcsöztet

Kölcsönöket folyósít.

A Mezőgazdasági Közraktárak árujegyelre (warrantjaira) igen kedvező feltétellel előleget nyújt.

Minden e szakmába vágó műveletet gyorsan és előzékenyen lebonyolít.

Mint a **Futura főbizományosa** mindenféle terményt a legkedvezőbb feltételekkel vásárol.

7. Szarvasmarháink csülkeiről sem szabad megfeledkeznünk.

8. A csülköket tartsuk tisztán, mert így sok fájdalmas gyulladástól mentesítjük állatainkat.

9. Túlnőtt csülköket faragtassuk le többször is évente főleg istállózott állatainknál, így sok kellemetlen sántaságtól mentesülünk. K. É.

A foszforsavas takarmánymész jelentősége.

A szénsavas takarmánymész etetése kis- és nagygazdáink körében egyaránt öröndetes mértékben terjedt el. Ezzel ellentétben a *foszforsavas mész* adagolása csak lassan terjed, holott a csontrendszer túlnyomó része foszforsavas mészből áll. Fiatal állat *csontvázáinak* felépítésében, idősebb annak megtartásában nem nélkülözheti a foszforsavas meszet. Már pedig kevés vagy silány szénát, sok szalmát, pelyvát, töreket, kukoricaszárát, sok répát vagy burgonyát fogyasztó *sok tejet adó tehén hamar elapad*, ha takarmányához nem adnak szénsavas mész mellett foszforsavas meszet is. Főképpen burgonyán és répan tartott *sértés* sem fejlődhetik kellően foszforsavas mész nélkül, ebben az esetben is a sertés gyors kihizlalását az említett készítmény adagolása elősegíti, de *a vemhes, illetve a szoptató koca* foszforsavas mészszükségletét is fedezni kell.

Annak oka, hogy gazdáink még nem ismerték fel eléggé a *foszforsavas mész jelentőségét* nagyrészt abban keresendő, hogy a toszforsavat tartalmazó ú. n. *precipitált foszforsavas mész* eddig *kis tételekben alig volt beszerezhető.*

Ezt a hiányt kívánja pótolni a Hangya azáltal, hogy csontokból vegyi úton előállított ú. n. precipitált foszforsavas meszet hoz forgalomba. Ennek a készítménynek a neve: Kincsem II. foszforsavas takarmánymész.

Hirdessen lapunkban!

Baromfitenyésztés

A kappanozási tanfolyam időpontjáról, amely előre láthatólag augusztus hó 26-án lesz és helyéről a jelentkezőket levelezőlapon fogja értesíteni a szakosztály.

A gazdakörök elnökségeit újból felkérjük, hogy a tanfolyamra a kör tagjainak figyelmét hívja fel s a jelentkezők névsorát a titkári hivatalba minél előbb hozzák be.

Akik tehetik személyesen jelentkezzenek a titkári hivataban legkésőbb augusztus hó 15-éig.

Az állami ellenőrzés alatt álló baromfi-telepek tulajdonosainak figyelmét felhívjuk arra, hogy amennyiben törzsállományukat fehér színű parlaggakkal óhajtják kicserélni, ezt az igényüket a titkári hivatalban sürgősen jelentsék be. A mezőgazdasági Kamara vérvizsgált, lábgyűrűzött állatokat ad cserébe hasonló súlyú és bárminő származású állatokért.

Felhívjuk ez alkalommal is valamennyi gazdaságunk figyelmét az állami ellenőrzés hasznára és fontosságára és ajánljuk, hogy aki ezt a kis munkatöbbit és kevés költséggel megszerezhető előnyöket élvezni óhajtja, ebbeli szándékát minél előbb jelentse a titkári hivatalban, ahol a további szükséges intézkedéseket megteesszük.

Lábgyűrűzött és vérvizsgált csereállatokkal (súly súlyért minden ráfizetés nélkül) azokat a gazdaságokat is ellátjuk, amelyek most óhajtanak állami ellenőrzés alá kerülni.

Méhészet.

A Csongrádvármegyei „Sótér” Méhész Egyesület f. hó 18.-án tartotta évi rendes közgyűlését. A nagyszámban megjelent méhészeket köszöntötte az elnök s megnyitó beszédében felhívta az Egyesület figyelmét arra, hogy az Egyesület élete sorsdöntő fordulathoz érkezett, amennyiben a másfél évtizeddel ezelőtt kitűzött cél, hogy t. i. otthoni szerez-

Rúzs Molnár Sándor órás és ékszerész új helyiségében Szentes, Kossuth-u. 8.

(M. Ált. Takarékszövetkezetében.) továbbra is a **szokott jó minőségű órákat, ékszereket, ezüst és chinaezüst dísz tárgyat, ólomkristály tárgyat és szemüveget** tartja raktáron a **legalaacsonyabb ár mellett.** — Javítások jótállással készülnek. — O. T. I. szemüvegek beszerzési helye.

zen s benne a szegénysorsú s méhéskedésre hajlandó kisembereket megtanítsa a méhészeti tudományokra s ellátva őket egy ajándékrajjal, utnak bocsáthassa, a megvalósulás stádiumába jutott. Most már a közgyűlésnek kell határozni afelől, hogy milyen módon valósíttassék meg az eszme. Arról van ugyanis szó, hogy építsen-e az Egyesület otthont a város által ajándékozott telken, vagy a Tóth J. u. 5. sz. ház felét vegye meg.

Agócs Sándor és dr. Bartha Antal lelkiismeretes alapossággal felsorakoztatott érvek alapján a város által adományozott telken való építés mellett foglalt állást, míg Géczi Lajos, Sebestyén Béla és Hajdu Ignác a házvételt javasolta. A kimerítő vita után a közgyűlés elhatározta, hogy amennyiben a házvétel eszközölhető oly módon, hogy az f. évi augusztus hó 1-éig végleges lesz, a ház megvételére, ellenkező esetben pedig az építkezés azonnali megkezdésére ad felhatalmazást az elnökségnek.

Ezután elfogadta a közgyűlés a zárszámadást és a felmentvényt megadta.

Mivel a tisztikarnak és a választmányi tagok egyharmadának mandátuma lejárt, a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újra megválasztotta a régi tisztikart, a választmányba pedig új tagokul Oláh Lajos gyárost és Brusznai József ny. csendőrtiszthelyettest választotta meg.

Méhetető cukor. Az inséges méhcsaládok részére, amelyeknek száma, ha így esik az eső, ijesztő mértékben fel fog szaporodni, méhetető cukrot eszközölt ki az egyesület. A cukorjegyzés vasárnap és hetipiacos napon a Gazdasági Egyletben történik.

Az új gabonaberaktározási rendelet.

Régi kívánsága a gazdáknak, hogy szabályozzák a gabonaberaktározást és ezáltal megszűntessék azt a sok visszaélést és visszaállást, amit ezen a téren tapasztalni lehetett.

Eddig az volt a helyzet, hogy gabona beraktározásával bárki foglalkozhatott, tekintet nélkül arra, hogy rendelkezett-e elegendő tőkével, vagy volt-e a célra megfelelő helyisége. Évtizedek hosszú

során keresztül üzték ezt az iparágat a tisztas kereskedelem mellett felelőtlen elemek is. Büntetlenül szedték az uzsorakamatot, nyúlták a gazdát s ha esetleg túlzott spekuláció folytán tönkrementek, a gazda bottal üthette gabonájának és pénzének, egész évi verejtékes munkájának nyomát és a legjobb esetben be kellett érnie azzal az „előleggel”, amit a gabonabizományos a gabona beszállításakor folyósított.

A most megjelent rendelet mindenekelőtt kimondja, hogy gabonaberaktározó ipart csak iparengedély alapján lehet gyakorolni és az iparengedély kiadását attól teszik függővé, hogy abban a városban vagy községben, ahol a kérelmező iparát folytatni akarja, valóban szükség van-e még egy gabonaberaktárra azokon az üzemeken felül, amelyek ezt már gyakorolják. A rendelet értelmében gabonának kell tekinteni a búzát, a rozsot, az árpát, zabot, a tengerit és a kölest. A gabonaberaktározó ipar fogalma alá tartozik a gabona átvétele megőrzés végett azzal a kötelezettséggel, hogy azonos mennyiségű ugyanolyan fajta és minőségű gabonát ad vissza. Szabályozza a rendelet továbbá azokat az ügyleteket, amelyeknél a gabona átvétele olyan adásvételi szerződéssel történik, amelynek értelmében a vételárát a gabonának későbbi időpontbeli tőzsdei vagy piaci ára alapján állapítják meg.

Iparengedélyt csak az kap, aki a megállapított biztosítékot letette, ipardíját befizette és cégát bejegyeztette, gabonaberaktározás céljaira megfelelő raktárhelyiséggel és a felek fogadására megfelelő üzlethelyiséggel rendelkezik, illetve az iparengedély iránti kérvény benyújtásának napját megelőzően öt éven belül csőd, vagy kényszeregyezési eljárás alatt nem állott. Aki gabonaberaktározási ipar gyakorlására iparengedélyt kér, Budapesten tízezer, törvényhatósági vagy megyei városban ötezer, nagy vagy községben háromezer pengő biztosítékot köteles az iparengedély kiadása iránti kérvény benyújtása előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

A raktárhelyiségre vonatkozó rendelkezések szerint a raktárnak száraznak, tágasnak, a berak-

tározott gabona kezelésére alkalmasnak, továbbá tűz- és betörés ellen megfelelően védettnek kell lennie. Penészes, üszkös, zsiszikes vagy bármilyen beteg gabonát beraktározásra átvenni nem szabad.

Az engedélyes pontos könyveket köteles vezetni s azokat tíz éven át megőrizni. Azok, akik beraktározási üzlettel jelenleg foglalkoznak, a rendelet hatálybalépésének idejétől számított három hónapon belül kötelesek az elsőfokú iparhatóságnál iparjogosítványukat bemutatni (megerősítés végett) s egyúttal az iparűzésnek a rendeletben megállapított feltételeit igazolni. Az iparhatóság döntéseig az ipar folytatható. A közraktárakra a rendelet nem terjed ki.

Csak harminc holdig marad meg a gazdavédelem

A nagyobb birtokok védettsége október 31-én megszűnik

A gazdavédelemre vonatkozó legújabb kormányrendelet rendelkezései a gazdavédelmet a legszűkebb körre szorítják vissza. Kimondják, hogy azoknak a birtokoknak a védettsége, amelyeknek jelzálogi megterhelése a kataszteri tiszta jövedelem húszszoros szorzatát el nem éri, ez év október 31-én megszűnik. Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik a tíz katasztrális holdnál kisebb területű birtoktestekre, sőt még a nagyobbak közül azokra sem, ahol a kataszteri tiszta jövedelem száz koronánál kisebb. Vagyis továbbra is védettek maradnak azok a birtokok, amelyeknek javára az eddigi rendelkezések is biztosították az úgynevezett konverziós, vagyis *hosszúlejáratúvá átvitt teherrendezés kedvezményét*.

Az ötszáz katasztrális holdnál nagyobb területű birtokok védettsége, ha az már korábban meg nem szűnt, folyó év végén általában megszűnik.

A gazdavédelem új szabályozásánál fontos az, hogy az átirásos teherrendezés kedvezményét, amit eddig csak a tíz katasztrális holdnál kisebb területű és a nagyobbak közül a száz koronánál kisebb kataszteri tisztajövedelmű védett birtokok javára biztosítottak, most *kiterjesztik mindazokra a kisbirtokokra, amelyeknek területe nem nagyobb 30 katasztrális holdnál*. Ezek az érdekelt kisbirtokok és hitelezők az erre vonatkozó bejelentéseket az illetékes adóhivatal mellett működő helyi bizott-

ságnál legkésőbb november 15-ig kötelesek megtenni. Ezeket a bejelentéseket a helyi bizottságoknál az érdekeltek megtekinthetik és azokra 1940. évi január 31-ig tehetik meg észrevételeiket.

A gazdákat közelről érintő rendelkezés az, amely a védett gazdák által fizetendő kamat mérvét megszabja. Kimondják ugyanis, hogy 1939. november 1-től 1940. április 30-áig terjedő időre évi 4 és fél százalék a kamat, a jövő év április végétől pedig a kamat 5 százalék lesz. Mindazok azonban, akik mint harminc holdon aluliak az átirásos teherrendezésre jogosultak, arra az átmeneti időre, amíg az átvitt tartozásaik első járadékreszlete esedékessé nem válik, csak évi 4 és fél százalék kamatot tartoznak fizetni. *A nem védett gazdák által fizetendő kamat mértéke úgy szabályozódik, hogy azok, akiknek birtoka ötven holdnál kisebb, továbbra is évi öt százalékot, az ötven—száz hold közöttiek évi 5 és fél százalékot, 100—100 holdasok évi hatszázalékot, az ezer holdon felüliek pedig évi hat és félszázalékot tartoznak fizetni.*

Kiss Imre festő és mázólo
Szentés

Zolnay Károly-ucca 6.

A Péli só, mészsáletrom és szuperfoszfát őszi ára

A Péli só ára az 1939.—40. gazdasági évre 1939. július 1-től 1940. február 15-ig 10 tonnás vagontételnél P 15'60, 5 tonnás vagontételnél P 16'20; detail ár P 16'30. 1940 február 16-tól június 30-ig 10 tonnás vagontételnél P 15'90, 5 tonnás vagontételnél P 16'50, detail ár P 16'60.

Ezek az árak 100 kg-kénti brutto (nettó 50 kg-os papírzsákba csomagolva értendő) inkluzíve fázisadó. Ez azt jelenti, hogy a zsáksúly beleszámít és a fázisadó ebben az árban befoglaltatik. Amennyiben a vevő gazda a műtrágya szállítását jutazsákban kívánja, úgy az ár mázsánként 70 fillérrel emelkedik. A 10 és 5 tonnás (egy tonna=10 mázsa) mennyiség megrendelésénél az ár ab, rendeltetési állomás, vagyis az átvevő gazdaság állomásáig, míg a detail ár ab gyár, illetőleg vidéki feladó raktárállomás értendő. Ez azt jelenti, hogy nagyobb tételeknél a vasuti fuvar költség a gyárat

terheli. Ha a vevő a megrendelt mennyiséget 1939. szeptember 30-ig átveszi, illetőleg a szállítást eddig az időpontig a gyár eszközölheti, úgy *mázsánsként további 30 fillér engedményt nyújt a gyár a vevőnek.* A Péti só ellenértéke a számla keltezésétől számított 30 napon belül 2% pénztári engedmény levonásával fizetendő, vagy pedig 60 napon belül netto minden levonás nélkül egyenlitendő ki.

Kisebb rendeléseket csak a pénz előzetes be-
küldése vagy utánvételes szállítás mellett fogadnak el.

A Péti Nitrogén Műtrágyagyár által készített 15,5%-os *mészsalétrom* ára az 1939—40. gazdasági évre a következő: vagontételes rendelés esetén mázsánsként P 17,80, 50—100 mázsás rendelésnél mázsánsként P 18,40, 50 mázsánál kisebb mennyiség rendelése esetén mázsánsként P 18,50.

Ezek az árak 100 kg-ként brutto—netto zsákkal és fázisadóval értendők és pedig 5 tonnás és ennél nagyobb vagontételes rendelés esetén ab. rendeltetési állomás, 50 mázsánál kisebb mennyiség rendelése esetén ab. gyár, vagy vidéki raktár értendő. A mészsalétrom fizetési feltételei teljesen azonosak a fentebb ismertetett Péti só fizetési feltételekkel.

Az Árkormánybiztos a *szuperfoszfát műtrágya* árát mázsánsként 17% foszforsavtartalmát véve alapul, a következőkép állapította meg: 100 mázsaszállításánál* jutászánsban métermázsánsként 9,45, papírzsánsban 9,05, ömlesztve 8,45 pengő; 50—100 mázsás tételekben 9,95, 9,55 és 8,95 pengő, 50 mázsánál kisebb tételekben 9,45 és 9,05 pengő.

Ez helyt gyári feladóállomás, vagonba rakva és forgalmiadóváltsággal együtt értendő. Bizományi raktárakban egy mázsá 10,15 pengő. Az árak 1940 végéig vannak érvényben.

Hogyan védekezzünk a vakondok ellen?

A vakondok tulajdonképpen hasznos állat, mert temérdek talajlakó káros férget (cserebogár-pajor, drótféreg, lótetű, stb.) azután cickányt, pockot pusztít el, étvágya igen nagy. Napjában testsúlyának egy és félszeresét kell magához vennie. Fél-napi koplálás a vakondok halálát jelenti. De sajnos ezért a kertben turkálása közben kárt is okoz, amennyiben kiforgatja a talajból kisebb növényeket, elszaggatja gyökérzetüket. Ezért bár az 1901. évi 24.655. rendelet általában tiltja a vakondok irtását,

de virágos, veteményes kertekben, csemeteültetvényekben megengedi még azt is.

A vakondok irtásának legegyszerűbb módja a földből való kiemelése kapával, vagy ásóval. Figyeljük meg 6—7 óra tájban délben és este, hogy hol mozog a föld felszíne és turás helyén, a mozgó vakondok mögé villámgyorsan vágjuk a kapát vagy ásót a földbe és vessük ki a felszínre. A kidobott vakondokat azután kapavágással megölhetjük, de helyesebb, ha elvisszük egy olyan területre (szántó, rét, erdő,) hol nem tud kárt okozni, hanem ellenkezőleg a kártevőket pusztítja.

Elűzésre alkalmas anyag a petróleum. Ha a vakondturásba bottal lyukat fúrunk és ebbe petróleumot öntünk, akkor elmenekül onnan. Ha hígított petróleummal megöntözünk egy ágyast oda nem húzódik be a finomszaglású vakondok.

Az élőállat és hus ára közti különbözet.

Régi panasz, hogy az élőállat és a hus ára között rendkívül nagy a különbség. Ennek megszüntetése érdekében Egyesületünk még az év elején felirattal fordult a Földművelésügyi Minisztériumhoz. A Földművelésügyi Miniszter most bele akar nyulni ebbe a kérdésbe s lehetőség szerint csökkenteni akarja a különbséget. Leiratot intézett a városokhoz, milyen illetékek, díjak, stb. terhelik a levágásra kerülő állatokat. Mihelyt ezek az adatok befutnak, kormányintézkedéssel fogják a kérdést szabályozni.

Az ősszel forgalomba hozzák a néprádiót

48 pengő lesz az áruk, havi 2 pengő a részlet

Hosszas kérés-hadjárat után végre a megvalósulás állapotába jutott a *néprádió* kibocsátásának kérdése. A magyar rádiógyárak 50 ezer darab olcsó rádiókészüléket gyártanak és ennek a mennyiségnek a felét, 25 ezer darabot már az ősszel forgalomba hozzák.

A néprádió 3 csöves, igen jó, szelektív, sok állomást vevő készülék lesz, melyet 48 pengős áron hozzák forgalomba. A vételárát havi 2 pengős részletben a posta fogja behajtani, az előleg előre láthatóan 6 pengő lesz, ha egyáltalán kell fizetni előleget.

Magyar Általános Takarékpénztár

R. T. SZENTESI FIÓKJA.

Kölcsönöket folyósít és takarékbetéteket kamatoztat **legelőnyösebb feltételek mellett.**

A város különböző részein lakóházak kedvező feltételek mellett eladó.

Öt holdig kötelező lesz a jégbiztosítás

A földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy *a jéghárellel való biztosítást kötelezővé teszi.* Hírek szerint a jégverés elleni biztosítási kötelezettség csak az 5 holdnál kisebb gazdákra terjedne ki.

Segély kérhető

szilvaaszalók részére.

Ha a szilvát megaszaljuk, a termés egyrészt elvonjuk a piactól, de a jó aszaltszilvának is jó ára van. Célszerű tehát, hogy a termelők aszalással is foglalkozzanak. Olcsó és jó aszalót építhet magának minden termelő, aszerint a — rajzokkal és fényképekkel ellátott — leírás szerint, amelyet a földművelésügyi minisztérium kertészeti osztálya minden érdekeltnek levelezőlap-kérésére megküld. A leírás az aszalás menetét is ismerteti. A levelezőlapra közölni kell, hogy hány darab, milyen korú szilvafának körülbelül mekkora terméséről van szó. A földművelésügyi minisztérium ilyen egyszerű aszalók építésére indokolt esetben mérsékelt segílyt is hajlandó nyújtani. A segíly elnyerésének feltételeit, sőt a kérvényürlapot is a leírás-hoz mellékelik.

Üveget, porcellánt, zománcdényt

Rablóczy

üzletében vegyen.

A legolcsóbb, legszebb fényképek

FRIDRICH

fényképésznél készülnek.

Kossuth ucca 6 szám.

Szoboszlai Sz. János

villanyerőre berendezett működőrűs üzeme megbízható, olcsó. Ott készülnek a finom s tartós élű borotvák, ollók, kések, hajvágó gépek, lónyíró és husdaráló gépek stb. Szentes, Kossuth-ucca 14/a.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX. Üllői-út 1. szám.

Magyarország legnagyobb kartelen kívül álló biztosító intézete.

Rendkívül

előnyös díjszabás mellett

kedvező fizetési feltételeket nyújt. Elfogad mindenféle tűz-, betöréses-lopás-, baleset-, szavatossági-, gépjármű-, jég-, élet- és népbiztosításokat.

A szövetkezet főalapítója a m. kir. földművelésügyi kormány. Az összes Mezőgazdasági Kamarák, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, az Országos Központi Hitelszövetkezet, a Hangya, az Országos Vitézi Szék, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Magyar Gazdaszövetség, a Falu Országos Földműves Szövetsége, a Falusi Kislakásépítő Szövetkezet és más gazdasági társadalmi intézmények szerződéses biztosító intézete. Ne biztosítson addig más intézetnél, amíg ajánlatot nem kér a

Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület

Szentes, vagy az intézet vezérképviselőségétől Szeged, Kossuth Lajos-sugárút 8. szám alatt.

Saját palota.

Telefon 17—24.

Adózott, adómentes benzin, petróleum, gázolaj,
pennsylvaniai motorolajok, gőzhenger és kenőolajok **SZEPESSYNÉL.** — (Simkó féle házban.)